

Z Á P I S

z Jednání Monitorovacího výboru pro činnost ASZ

Datum konání: 26. ledna 2023 10:00 – 13:30

Místo konání: Zasedací místnost Rytířská 31, Praha 1

Přítomni: Bártů Lumír, Guži Zdeněk, Hančín Petr, Husák Jan, Köttnerová Renáta, Pavková Lenka, Petroková Helena, Škarka Daniel, Smotlachová Ilona

Nepřítomní: Štern Pavel

Hosté: Kocanda Martin, Chládek Martin

Agentura pro sociální začleňování: Špatenka Jan, Vepřková Radka

Úřad vlády ČR: Lucie Fuková, Kameníková Klára, Kociánová Anna, Mácová Veronika

Jednání Monitorovacího výboru pro činnost ASZ řídila jeho tajemnice Klára Kameníková

Program:

1. Úvodní slovo (K. Kameníková)
2. Setkání se zmocněnkyní vlády pro romské záležitosti Mgr. Lucií Fukovou a možnost nastavení spolupráce
3. Změna Statutu Monitorovacího výboru pro činnost Agentury pro sociální začleňování
4. Aktuálně realizované projekty ASZ a obce ve spolupráci
5. Schválení stanovisek k předloženým žádostem o spolupráci s ASZ
6. Různé a závěr

1. Úvodní slovo

Klára Kameníková, tajemnice Monitorovacího výboru pro činnost Agentury pro sociální začleňování (dále jen „Výbor“), zahájila jednání Výboru, přivítala jeho členy, hosty a zástupce Agentury pro sociální začleňování (dále jen „Agentura“). Představila program jednání a vzhledem k avizovanému pozdějšímu příchodu zmocněnkyně vlády pro romské záležitosti Lucie Fukové navrhla předřazení programu a přesunutí bodu č. 4. jako první bod jednání. Vzhledem k tomu, že se jednání účastnilo celkem 9 z 10 členů Výboru, byl Výbor schopný jednat a usnášet se.

2. Aktuálně realizované projekty ASZ a obce ve spolupráci

J. Špatenka z Agentury představil projekty, které jsou v současnosti realizovány. V současné době je navázána spolupráce s 46 územními celky. Ke spolupráci se přihlásily nově dvě obce v rámci KPSV+, a to Česká Lípa a Lovosice. Žádost obce Česká Lípa již byla schválena hodnotící komisí. U obce Lovosice došlo k přistoupení k věcnému hodnocení a k jednání hodnotící komise, které se bude konat 13. února 2023. Agentura dále uvažuje nad

zjednodušením smluvních podmínek, kdy by spolupráci s Agenturou nemuselo schvalovat na svém zasedání zastupitelstvo obce.

J. Špatenka dále uvedl, že v roce 2022 byly ukončeny dva projekty, a to „Inkluzivní a kvalitní vzdělávání“ a „Systémové zajištění sociálního začleňování“. Na rok 2023 byl spuštěn další dvouletý projekt na podporu sociálního začleňování a také tříletý projekt na podporu komunitní práce. Dále jsou realizovány inovační projekty, které se soustředí na spolupráci s kraji. J. Špatenka dále zmínil další projekt, a to „Místo pro všechny“ včetně jeho klíčové aktivity „PR pohotovost“. Právě tato aktivita je dle zmocněnkyně vlády pro romské záležitosti L. Fukové zásadní a projevila velký zájem na této aktivitě participovat.

R. Köttnerová se tázala na aktivitu „PR pohotovost“, zdali již Agentura musela řešit nějaký problém, ve kterém by byla tato služba využita, a co v takovém případě může Agentura konkrétně dělat a jak mají postupovat krajsí koordinátoři. V této souvislosti zmínila např. problematickou situaci v Moravském Berouně.

J. Špatenka popsal případ v Letohradě, kdy zástupci Agentury pomohli situaci zklidnit. Dále R. Vepřková dodala, že v rámci realizace „PR pohotovost“ probíhá spolupráce rovněž s Ministerstvem vnitra a zmocněnkyní vlády pro lidská práva. Aktivity „PR pohotovosti“ se, mimo jiné, zaměřuje i na zmírnění online rasismu a napětí ve společnosti. J. Špatenka doplnil, že ze strany Agentury rovněž proběhla intervence v Moravském Berouně.

R. Köttnerová dodala, že je nutná koordinace mezi Agenturou a krajskými koordinátory. L. Fuková v tomto navázala a uvedla, že spolupráce by měla být koordinovaná a nikoliv ad hoc. R. Vepřková souhlasila, že systematická spolupráce může být nastavena v rámci nového projektu „Obec pro všechny“, kde by cílovou skupinou měli být primárně Romové.

I. Smotlachová také upozornila, že v poskytnutém dokumentu týkající se přehledu projektů a spolupracujících obcí nejsou u části týkající se OP VVV správné a kompletní údaje (neodpovídá výše finančních prostředků na projekty včetně IPs, ani jejich počty, chybí údaje o projektech výzvy č. 39, které byly v roce 2022 také v realizaci).

Dále se diskuze vrátila k činnosti Agentury v jednotlivých obcích a dopad jejich činnosti v území.

J. Husák na úvod reagoval na záměr Agentury ohledně snížení požadavků na schválení spolupráce ze strany zastupitelstva obce a podotkl, že případné přenesení schvalování smluv ze zastupitelstev na radní může být problematické. Dále dodal, že fungování Agentury je vnímáno jako problematické a v mnoha ohledech nejsou vidět výsledky její práce. V této souvislosti vyzval zástupce Agentury o představení konkrétních úspěchů Agentury na příkladu vybrané obce. J. Husák také uvedl, že je přesvědčen, že Agentura má zajisté prostor pro zlepšení své činnosti, a že její role je důležitá a prospěšná i pro cílové skupiny Romů/Romek. I z tohoto důvodu žádal o zaslání pozitivních příkladů ze strany Agentury.¹

R. Vepřková odpověděla, že činnost Agentury je řádně evaluována ze strany externích evaluátorů a dle těchto výsledků i zpětně vazby jsou obce se spoluprací s Agenturou spokojené. Problémem je však nulové legislativní ukotvení Agentury, čili pokud obec nechce nic měnit a nechce s Agenturou spolupracovat, nemá Agentura žádné donucovací prostředky. I z tohoto důvodu obce, které by intervenci ze strany Agentury nejvíce potřebovaly, často nemají zájem ve svém území něco měnit.

¹ R. Vepřková k danému požadavku v emailové komunikaci uvedla, že příklady dobré praxe bude Agentura tematizovat na dalším jednání Výboru. Zároveň přislíbila zaslání výsledků zmiňované externí evaluace.

J. Husák se opakovaně tázal, zda tedy dochází ke zlepšení podmínek ve vyloučených lokalitách či nikoliv. K dotazu se navíc přidala L. Fuková a tázala se na metodologii evaluace, a zdali dochází rovněž k monitoringu ze strany neziskových organizací.

R. Vepřková opět odkázala na externí evaluaci Agentury a jejich projektů a dodala, že není v možnostech Agentury, aby monitorovala každý projekt, který je realizován v rámci spolupráce s obcemi. Na druhou stranu dodala, že v novém programovém období by měly být větší možnosti těchto monitoringů, které budou blíže provázány s evaluacemi.

P. Hančín se dále tázal, zda by právě Agentura neměla mít ambice vstupovat i do území a obcí, které jsou problematické a přesvědčit je ke spolupráci, jelikož spolupracovat pouze s angažovanými a „šikovnými“ obcemi není účelem, pro který byla Agentura zřízena. Jako příklad uvedl spolupráci s obcí Hlinka.

D. Škarka na obranu Agentury uvedl, že z jeho zkušenosti vyplývá, že čím je Agentura v obci nepopulárnější, tím je její činnost úspěšnější. Jedna z rolí agentury je dávat nepříjemnou zpětnou vazbu a nezávisle popisovat situaci v daném regionu. Dodává, že pokud není politická vůle, tak nelze spolupráci s Agenturou navázat. V případě, že je spolupráce s ASZ navázána, iniciována ze strany příslušného odboru s následným prosazením u politické reprezentace, tím vyšší je pravděpodobnost udržitelnosti spolupráce s ASZ, a naopak nižší pokud je iniciátorem politik bez podpory příslušného odboru. Zmiňuje město Jihlava, kde dochází ke zmírnění latentního rasismu díky každodennímu kontaktu Romů jako asistentů prevence kriminality se strážníky městské policie a úředníky. Zároveň dodává, že měření všech dopadů činnosti Agentury v regionu je však obtížné.

J. Špatenka doplnil, že Agentura může navázat spolupráci pouze s obcemi, které o to projeví zájem. R. Vepřková navíc dodala, že problémem je, že Agentura je financována prostřednictvím projektů a zároveň nemá kompetence založené na zákonném základě. Dále pak dodala, že všichni jsou si vědomi potřeby práce v územích, kde je nezáměr o spolupráci, ale pokud obec nebude chtít spolupracovat, nemá Agentura žádné „donucovací“ prostředky.

I. Smotlachová souhlasila, že současné nastavení financování Agentury není dlouhodobě udržitelné.

J. Husák dále doplnil, že je nutné najít způsob jak měřit dopad činnosti Agentury na romskou menšinu, ne jen na obecný problém sociálního vyloučení. V této souvislosti Z. Guži dodal, že by se činnost Agentury a její kompetence měly řešit na Radě vlády pro romské záležitosti.

R. Köttnerová se dále tázala na činnost pracovní skupiny pro transformaci Agentury, která byla ustanovena v březnu roku 2022. R. Vepřková odpověděla, že nově nastupující ředitel Agentury M. Šimáček počítá s pracovní skupinou jako s poradním orgánem a chce vycházet z výstupů pracovní skupiny. Mělo by dojít k obnovení činnosti pracovní skupiny po jeho nástupu v březnu 2023.

L. Bártů ještě doplnil D. Škarku, že pro činnost Agentury je zásadní změna ve vedení města. J. Špatenka v této souvislosti dodal, že pro Agenturu je podstatné, aby v obci byla aktivní osoba, která potřebné změny bude prosazovat. J. Špatenka uvedl příklad obce Písek, kde byla uzavřena problémová ubytovna.

L. Fuková se v závěru tohoto bodu jednání tázala, jaké má Agentura možnosti v komunikaci s politiky, jelikož je problém, že započaté projekty nejsou dokončeny kvůli výměně politické reprezentace. Dále doplnila, že by mělo dojít k prioritizaci projektů a tematických oblastí KPSV+ v rámci jednotlivých územích. R. Vepřková souhlasila, že prioritizace projektů je důležitá. V současnosti jsou pro města například prioritní aktivity v oblasti bydlení.

3. Změna Statutu Monitorovacího výboru pro činnost Agentury pro sociální začleňování

K. Kameníková představila návrh formální úpravy Statutu, související zejména s neaktuálními názvy některých členských míst ve Výboru (např. změna názvu Odboru na MPSV). Dále navrhla, aby se jednalo rozšíření kompetencí Výboru, zejména pak navrácení hodnocení podaných žádostí ke spolupráci v rámci KPSV+, které by L. Fuková mohla představit a navrhnout ministru pro místní rozvoj.

L. Fuková se v souvislosti se změnou Statutu tázala, kdo schvaluje přihlášky obcí ke spolupráci s Agenturou. J. Špatenka a R. Vepřková uvedli, že pro tyto účely je zřízená hodnotící komise. Dle informací Výboru však v ní nejsou zastoupení občanští členové Rady vlády pro záležitosti romské menšiny. Dále se pak tázala, proč již Výbor neschvaluje přihlášky ke spolupráci s obcí v rámci KPSV+. J. Špatenka uvedl, že agendu jednoho úřadu nemůže schvalovat Výbor, který je pod úřadem jiným. V této souvislosti někteří přítomní uvedli, že Výbor není součástí Úřadu vlády ČR, ale je orgánem Rady vlády pro záležitosti romské menšiny, která je poradním orgánem vlády.

V rámci diskuse byla rovněž nastíněna možnost rozšíření činnosti Výboru v souvislosti s novým Odborem pro sociální integraci vzniklém v Ministerstvu práce a sociálních věcí. V této souvislosti byl J. Husák opakovaně vyzván, zda uvedený návrh považuje za recesi nebo požadavek k další diskusi a případnému schválení. K tomu J. Husák uvedl, že tuto úvahu myslí vážně, neb pokud je jedním z cílů Výboru sledovat dopad činnosti Agentury na situaci v sociálně vyloučených lokalitách, ve kterých žijí Romové, pak by měla být sledována i činnost např. i tohoto odboru, pokud jeho činnost bude mít dopad na situaci v sociálně vyloučených lokalitách.

Dle J. Husáka by občanský zástupce Rady vlády pro záležitosti romské menšiny měl být členem hodnotící komise pro schvalování přihlášek ke spolupráci s Agenturou. Dle J. Husáka je důležité, aby činnost Agentury byla v souladu se Strategií romské integrace. M. Kocanda dodává, že ani členem pracovní skupiny pro transformaci Agentury není občanský zástupce Rady vlády pro romské záležitosti. Tyto záležitosti slíbili zástupci Agentury projednat, výstupem těchto jednání může být situace, kdy budou členy hodnotící komise i pracovní skupiny pro transformaci Agentury občanští členové Rady vlády pro záležitosti romské menšiny. R. Köttnerová na závěr bodu dodala, že se domnívá, že Výbor musí být funkční a aktivní. Výbor by měl monitorovat a sledovat činnost Agentury, a pro tyto účely by měl mít funkční vedení, které bude v této souvislosti aktivní, bude vyžadovat aktivní participaci členů Výboru a dohlížet na činnost jednotlivých členů Výboru.

V souvislosti se změnou Statutu bylo přijato usnesení.

Usnesení č. 1/2023

Monitorovacího výboru pro činnost Agentury pro sociální začleňování

ze dne 26. ledna 2023

k bodu č. 3

Monitorovací výbor pro činnost Agentury pro sociální začleňování

I. souhlasí se změnou statutu Monitorovacího výboru pro činnost Agentury pro sociální začleňování;

II. žádá zmocněnkyni vlády pro záležitosti romské menšiny Mgr. Lucii Fukovou, aby projednala rozšíření kompetencí Monitorovacího výboru pro činnost Agentury pro

sociální začleňování s ministrem pro místní rozvoj a informovala Monitorovací výbor pro činnost Agentury pro sociální začleňování o výsledku jednání.

Hlasování:

PRO	ZDRŽEL SE	PROTI
7	2	0

4. Schválení stanovisek k předloženým žádostem o spolupráci s ASZ

K. Kameníková představila postup, jakým byla vypracována stanoviska k přihláškám obcí Česká Lípa a Lovosice ke spolupráci v rámci KPSV+ a poděkovala P. Hančinovi a R. Köttnerové za jejich vypracování.

P. Hančin představil přihlášku obce Česká Lípa a uvedl důvody jeho kladného závěru. Dále však zástupci Agentury uvedli, že již proběhlo jednání hodnotící Komise. V této souvislosti se někteří členové Výboru vyjádřili velmi negativně, vzhledem k tomu, že hodnotící Komise neměla k dispozici stanovisko Výboru a Výbor byl v této souvislosti tzv. „obejit“. R. Vepřková se za tento krok omluvila a slíbila nápravu do dalšího období tak, aby bylo stanovisko Výboru k dispozici Agentuře vždy již před jednáním hodnotící Komise. V této souvislosti si Výbor vyžádal zápis z jednání hodnotící komise o žádosti České Lípy.

R. Köttnerová dále představila stanovisko k žádosti obce Lovosice. V žádosti jsou uvedena data, která nevyovídají o stavu v obci Lovosice. V žádosti není představen vnos města, žádost se často odkazuje na práci a činnost charity a celkové zpracování žádosti není dobré. Vzhledem k problematickým aspektům žádosti tak doporučuje žádost k přepracování, což také ve svém stanovisku navrhl.

V souvislosti s vypracováním stanovisek k podaným přihláškám v rámci KPSV+ bylo přijato usnesení.

Usnesení č. 2/2023

Monitorovacího výboru pro činnost Agentury pro sociální začleňování

ze dne 26. ledna 2023

k bodu č. 4

Monitorovací výbor pro činnost Agentury pro sociální začleňování

I. souhlasí se stanoviskem k přihlášce obce Česká Lípa vypracovaným členem Monitorovacího výboru pro činnost Agentury pro sociální začleňování;

II. souhlasí se stanoviskem k přihlášce obce Lovosice vypracovaným členem Monitorovacího výboru pro činnost Agentury pro sociální začleňování;

III. žádá tajemnici výboru o předání obou stanovisek Agentuře pro sociální začleňování.

Hlasování

PRO	ZDRŽEL SE	PROTI
9	0	0

5. Různé

K. Kameníková v bodu Různé uvedla aktuální stav členství ve Výboru a uvedla, že jeden ze členů Výboru je dlouhodobě neaktivní. Z tohoto důvodu informovala členy Výboru a záměru jednoho ze členů Výboru odvolat, resp. navrhnout předsedovi Rady vlády pro záležitosti romské menšiny jeho odvolání. Zároveň vyzvala přítomné členy o nominaci nových členů Výboru, jelikož by zde mělo být zastoupeno široké spektrum odborníků a expertů.

6. Závěr

Další jednání Výboru by mělo proběhnout po 1. březnu 2023, kdy bude jmenován nový ředitel Agentury M. Šimáček.

Tajemnice Výboru K. Kameníková ukončila jednání Výboru a poděkovala za účast.